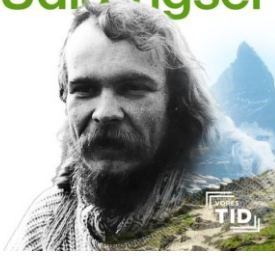

Udlængsel

Transskription af:

Udlængsel

Episode 8: Herdis på campingferie i 1934: Ikke alle var lige glade for de nye naturelskere

Vært og tilrettelægger: Nikolai Sørensen

Medvirkende: Campist, Herdis Nørgaard Sørensen og Museumsinspektør på Arbejdermuseet, Margit Bech Vilstrup

Redaktør: Rikke Caroline Carlsen

Nikolai Sørensen: I samspil med havets bølgeskulp sender støvregnen dråber vibrationer ud i den udspændte teltdug. Det er sommer i starten af 1900-tallet. I det hvide stof telt har en kvinde og hendes to børn søgt ly for vejret. Derinde, i deres trygge hule sidder de i varmen og mæsker sig i saftvand og franskbrødsadder. De hygger sig, driller hinanden og griner af hinandens vittigheder. Den lille familie er på campingferie, og sammen med en ny generation af danskere er de pionerer inden for det, der dengang hed lejrLiv. De tror på, at frisk luft er godt for kroppen og sjælen. Men ikke alle er lige begejstrede for de her naturelskere og ikke langt fra den glade familie. Kun lidt længere oppe ad stranden står to chokerede damer og peger fordømmende fingre af det lille telt. Den er overalt i de film, vi ser i de bøger, vi læser i musikken vi hører, og de SoMe posts, vi scroller forbi. Udlængslen. Efter somre med rejserestriktioner oplevede flere rejseselskaber rekordstor rejselyst i sommeren 2022. For vi længes ud. Det har vi altid gjort, og det vil vi blive ved med. Men hvad er det, vi længes efter? Mit navn er Nikolaj Sørensen, og i denne her episode tager jeg dig med på campingferie. Den klassiske primitive naturferie. Der findes over 400 campingpladser i Danmark. Og selvom vi danskere har camperet i 100 år, så elsker vi stadig campingferien. Men vidste du, at synet af de første campister vækkede forargelse i samfundet? Den forargelse kommer vores hovedperson også til at mærke i den her episode, hvor vi camperer i 1930'ernes Danmark. Jeg besøger 103-årige Herdis Nørgaard Sørensen, der som barn tog på campingferie til Saksild Strand med sin familie i 1934.

Herdis Nørgaard Sørensen: Når vi så var oppe at skændes. Og det er søskende jo. Så var jeg færdig.

Nikolai Sørensen: Han vidste lige, hvad han skulle gå efter. Og så besøger jeg Danmarks ældste campingplads sammen med museumsinspektør på Arbejdermuseet, Margit Bech Vilstrup, der er ekspert på. Campingferiens historie. Velkommen til udlængsel. Hej.

Lejrchef Thomas: Hej. Hej. Hej Thomas.

Nikolai Sørensen: Nicolai. Hej Margit.

Margit Bech Vilstrup: Hej.

Lejrchef Thomas: Skal vi gå ind i varmen?

Nikolai Sørensen: Ja.

Lejrchef Thomas: Det er bare en dårlig dag til det.

Nikolai Sørensen: Jeg ankommer til Hundige Strand Familiecamping på en våd regnvejrsdag og bliver taget godt imod af lejrchefen Thomas og Margit fra Arbejdmuseet. Margit har tidligere interviewet Herdis i forbindelse med en udstilling på Arbejdmuseet, og her gjorde Herdis et stort indtryk på hende.

Margit Bech Vilstrup: Det var så vildt, da jeg sad over for Herdis, første gang, jeg interviewede hende i 2012, tror jeg, det var den måde, at hun også var en camping-pionér på, og at hendes forældre var så moderne for den tid de var i det var. Det var virkelig fedt at få et menneske fortælling på den der store politiske forbrugshistorie, som man kan sidde og læse sig til i bøgerne.

Nikolai Sørensen: Hun var en hel institution i sig selv faktisk.

Margit Bech Vilstrup: Ja, det er hun. Hun er. Hun er virkelig et særligt menneske.

Nikolai Sørensen: Efter en lang tur i tog og bus kommer jeg endelig frem til Herdis i Odder. Hun byder mig indenfor til en kop kaffe, og efter få minutter mindes hun, hvordan hun glædede sig til sin campingferie i 1934. Herdis, hvis du prøver at tænke tilbage på sommeren 1934. Hvad glæder du dig til?

Herdis Nørgaard Sørensen: At komme ned og gå i vandet flere gange om dagen.

Nikolai Sørensen: Hvorfor var det lige camping, I valgte?

Herdis Nørgaard Sørensen: Det kan jeg ikke svare på, men mine forældre de så mange muligheder.

Nikolai Sørensen: Så de var vant til det her naturliv og livet ved vandet. Havde du selv en længsel efter at komme ud?

Herdis Nørgaard Sørensen: Ja, da jeg kom i skole og læste geografi, da begyndte jeg at drømme om selv at komme ud og se verden.

Nikolai Sørensen: Og hvordan var det så med at tage på campingferie? Kunne det give lidt af det?

Herdis Nørgaard Sørensen: Ja, det synes jeg. Det var begyndelsen.

Nikolai Sørensen: Ja. Ej, hvor dejligt. Og tilbage her på på den her Den her Campingferie, jeres første campingferie. Hvordan starter den her tur? Kan du huske det?

Herdis Nørgaard Sørensen: Ja. Vi gjorde cyklerne klar til at binde alt bagagen på.

Nikolai Sørensen: Fordi det hele det foregik altså på cykler?

Herdis Nørgaard Sørensen: Ja, og det vi ikke kunne have, det kunne mor have med i rutebil.

Nikolai Sørensen: Og hvad så, når I kommer frem til til Saksild Strand? Hvad gør I så?

Herdis Nørgaard Sørensen: Så tager vi bagagen af cyklerne og rejser teltene. Og vi var så flotte på det, at vi havde selv to telte. Okay, et lille der blev brugt til madvarer og bagage og det store vi kunne opholde os i. Det var jo intet mod, hvad telte er i dag.

Nikolai Sørensen: Nej. Men det har alligevel været lidt luksuriøst at have et opholdssted og et madtelt.

Herdis Nørgaard Sørensen: Ja, det var det...

Nikolai Sørensen: Imens Herdis og familien slår teltene op, så går Margit og jeg en tur på campingpladsen i Hundige. I starten var Hundige Camping en lejrklub, som byggede på mange af

de samme principper, som Herdis og hendes familie dyrkede. Margit nu går vi en tur her på på Hundige Campingplads i lidt småregn. Hvordan vil du beskrive stedet her?

Margit Bech Vilstrup: Jamen lige nu i dag er det, som du siger, regnende og koldt og der holder nogle lidt algebelagte campingvogne, og det kan godt være svært at forestille sig måske den ånd der har hersket her. Men det her er jo, de bryster sig af at være Danmarks ældste campingplads, og det er i hvert fald en af de første sådan organiserede lejrpladser til campingliv i Danmark, der i 20'erne og 30'erne.

Nikolai Sørensen: Ja, og det startede jo ud som en som en lejrklub. Hvad har Danmarks lejrklub, som det hed dengang? Og hvad har det været for et sted?

Margit Bech Vilstrup: Det var jo et sted, hvor folk. Altså nytænkende folk. Folk, der ville løsrive sig fra industrisamfundets hamsterhjul af arbejde, arbejde, arbejde og ud og prøve at opleve nye ting. De kom i de her lejrklubber, og det var jo en forløber for campinglivet, som vi kender det i dag i den forstand, at man tog ud. Man man havde det, man kunne have på sin cykel eller under armen, havde man med, for man havde jo ikke biler, da lejrklubben startede op, så det skulle jo hele skulle fragtes på en cykel, og så tog man hened og levede det frie liv. Det var noget med fællesskab. Det var noget med uformelle omgangstoner, og det var noget med at være frigjort fra det pres, som som industrisamfundet måske lagde ned over én i form af kontrol, overvågning, evindelige lange arbejdsdage ved maskiner osv. Så det var jo tilbage til naturen og ud og opleve, se på stjernerne, komme væk fra stenbroen og byens tunge arkitektur.

Nikolai Sørensen: Og det er ligesom sådan hele starten på campingbevægelsen. Hvem er egentlig de første campister?

Margit Bech Vilstrup: Jamen de første campister er, middelklassen altså skolelærere og andre progressive kræfter. Og så er det ressourcestærke arbejdere. Man kan sige, Der er jo ingen tvivl om, at de fattige arbejder arbejdsløse, de havde ikke overskud til at organisere nogen form for familie- og fritidsaktiviteter. På den her på det her tidspunkt i tyverne, og der var mange arbejdsløse i tyverne, så så det var jo det var dem, der havde kræfterne, der gjorde det. Og det krævede jo noget at mobilisere, at skulle slæbe hele familien til Hundige Strand på en cykel og ned og lave et telt, man skulle. Man lavede jo selv alle de remedier, man brugte her. Altså teltene syede man selv, og madrasserne skulle man selv sørge for at få sengetøj med og alt muligt. Der var jo ikke sådan et luksus campingplads liv, hvor man bare kunne komme ned og blive serviceret.

Nikolai Sørensen: Nej. Så på den måde har det ligesom krævet et vist overskud. Hvad forventer campisterne af deres campingferie?

Margit Bech Vilstrup: Dem, der var med i de her lejrklubber, altså Lejrklubben Danmark, som var her i Hundige på det her tidspunkt, de har nok haft en stærk forventning om, at det var fællesskab. Det var noget med, at man skulle møde folk under meget uformelle former. Altså hele ferieliv er jo

en tanke om, at man bryder op med nogle normer, og så var det jo et sted, hvor børn havde det rigtig godt. Man gik rigtig meget op i børneliv, så det tror jeg, er det, man har villet have ud af campinglivet.

Nikolai Sørensen: Tilbage på Saksild Strand har Herdis og familien sat lejren op, og Herdis husker tydeligt, hvordan deres lille sommeroase lå midt i naturen imellem skoven og vandet.

Herdis Nørgaard Sørensen: Det er en skov, der går ned til strandkanten, og så har vi ellers en bred hvid sandstrand, som vi har helt for os selv.

Nikolai Sørensen: Hvordan kan det være, tror du, at der ikke var andre campister?

Herdis Nørgaard Sørensen: Det var ikke moderne.

Nikolai Sørensen: Det var simpelthen ikke nået ud til den bredere befolkning endnu.

Herdis Nørgaard Sørensen: Nej, det var noget helt specielt, mine forældre fandt på.

Nikolai Sørensen: Så der var i meget forløbere på den måde.

Herdis Nørgaard Sørensen: Ja. I højeste grad.

Nikolai Sørensen: Og hvordan... I havde. I havde de her telte med. Der overnattede i. Hvordan? Hvordan foregik den del?

Herdis Nørgaard Sørensen: Mor havde købt 8 sække. De blev syet sammen to og to. Og fyldt med hø oppe fra en Bondemand.

Nikolai Sørensen: Hvordan var det at ligge i det?

Herdis Nørgaard Sørensen: Det var blødt og lækkert. Og når vi om dagen var stået op. Så lå sækkene to og to ovenpå hinanden og så ligesom den lille bænk, vi havde siddet på.

Nikolai Sørensen: Og hvordan med mad? Du beskrev I havde et telt I overnatter i og et telt der var. Der var et mad telt. Hvordan lavede I mad her?

Herdis Nørgaard Sørensen: Vi lavede mad på en primus.

Nikolai Sørensen: Og det er et sådan lidt det er en form for blus.

Herdis Nørgaard Sørensen: Ja.

Nikolai Sørensen: Og hvad var det så for noget mad, I lavede over det her Primus?

Herdis Nørgaard Sørensen: Det var jo nem mad. Medisterpølser eller kogte æg.

Nikolai Sørensen: Hvor fik I alle de her ting fra?

Herdis Nørgaard Sørensen: Oppe fra Saksild by og ellers bondegården. Der kunne man godt gå hen ved køkkendøren.

Nikolai Sørensen: Så der har I jo haft det helt dejligt med med hø i madrasserne og masser af mad over over Primus. Og Herdis den 1934 Campingferie i tager. Det er den første længere ferie, hvor I er afsted, men I har jo faktisk været ved Saksild Strand mange somre i træk. Hvad er nogle af dine bedste minder fra fra campingferie på Saksild Strand?

Herdis Nørgaard Sørensen: Det bedste det må være det med ræven. Vi lå i udkanten af skoven. Der var de træer, der gik ned til strandkanten. Der lå vi i telt om natten og tidlig morgen. Kaldte vores forældre på os og bedyrede, at vi skulle være meget stille. Og sådan lidt i åbningen ud mod havet. Og her så jeg så en rævemor lege med sine børn. De små ræveunger.

Nikolai Sørensen: Ja, det lyder jo helt fantastisk.

Herdis Nørgaard Sørensen: Det oplever ingen børn i dagens Danmark.

Nikolai Sørensen: Nej, det er en meget unik oplevelse, det at have set en rævefamilie lege i måneskin. Ja. Hvad betød det for dig at være sammen med din familie på den her måde?

Herdis Nørgaard Sørensen: Ja, vi var jo rystet mere sammen, for der var jo ikke andre. Så uvilkårligt, så var vi jo rystet sammen.

Nikolai Sørensen: Imens Herdis og familien rystes sammen på Saksild Strand, så træder mig og Margit ind i campingpladsens køkken hus, der er opført med stribet tapet, høje paneler og lysekroner i loftet. Nå Margit, nu er vi rykket ind i i den her køkken bygning opført i den her 30'er stil, som på en eller anden måde kan hjælpe os til lige at komme lidt tilbage i historien. Hvad indeholder en campingferie her i starten af 1900-tallet egentlig?

Margit Bech Vilstrup: Jamen det er så camping, som vi forstår det i dag. Moderne campingferie kommer først op i midten af 1900-tallet, så det, der foregår hernede på det her tidspunkt, det kalder man jo for lejrliv, og det er lejrkлубberne, der organiserer det. Og det er derigennem, man gør det. Og det er jo relativt primitivt med telte. Og toilettet er et hul i jorden og så videre, så det er sådan, det er på den måde, man skal forstå det. Det er natur og lejrliv, lejrspport, som man også kalder det. Og i de rammer er det jo noget med at komme ned og og have det sjovt med dem man er sammen med. Altså jeg har taget lidt billeder med her fra Hundiges historie sådan set. Altså her er både billeder fra da man opfører toiletbygningerne og folk står og fjoger rundt og stikker hovederne ned i lokummerne. Men man hygger sig rigtig meget, og her kan man se nogle billeder fra nogle af alle de børne-og sportsstævner, der har været hernede, hvor man har arrangeret sådanne store lege. Og heroppe kan man for eksempel se en mand klædt ud i noget dametøj, ser det ud til. Ja, altså bare et udtryk for, at jeg tog dem med, fordi jeg synes, de var sjove at kigge på i forhold til også det der med, at det er noget med at bryde de der normer. Altså det er noget med at få lov bare at give slip og have det sjovt og glemme det der... Hverdagens strabadserier, men også sådan normer for, hvordan man må have lov at opføre sig. Og det var jo noget som lejrfolkene syntes var helt vildt sjovt, men som jo også godt kunne give nogle gange lidt klinch i forhold til lokalbefolkningen, der hvor de slog lejr. Fordi det var jo også sådan nogle københavnere, der skulle ud og opføre sig helt tåbeligt derude. Altså for en bondemand hernede langs med Hundige og Køge Bugt, der har det været lidt nogle underlige typer, og jeg har også en ret sjov kilde her fra 1932, hvor man nede ved Karrebæksminde Strand har fået en klage over, at de her unge, der kommer ned og ligger i telte sammen. Altså unge af begge køn, som der står og ligger i telte sammen og kører... De har kun badedragt på, når de kører op til købmanden, og de bliver betegnet som en ren utugtsanstalt, og at de unge fyre de opfører sig så umoralsk uforsvarligt, at det er en skandale for hele egnen, står der her. Så så det, som nogle har følt var et fristed og et sted, hvor man ligesom kunne lege med nye måder og nye livsformer og nye måder at interagere på på tværs af køn og alder og klasse, det er for andre umoralsk, uforsvarligt i en grad, så man burde skride ind over for det.

Nikolai Sørensen: Det kan man virkelig høre på det her citat... Der er nogen, der har været uforstående, i hvert fald. Herdis husker også, hvordan andre mennesker ikke kunne forstå hendes families campingliv.

Herdis Nørgaard Sørensen: En dag da det var små regnvejr. Og så sad vi inde i teltet og fik noget saftvand og franskbrød og rugbrød. Men så var der et badehotel ikke så langt derfra. Der kom der to fine damer forbi med parasoller og paraplyer. Og så siger den ene, og tænk, derinde der ligger der en dame med to drenge. Der skulle lyde til at være noget forfærdelig grusomt noget. Måske endda lige til at sætte os på børnehjem.

Nikolai Sørensen: De forestiller sig alt muligt.

Herdis Nørgaard Sørensen: [De så ikke] hvor dejligt vi havde det, og hvor mange vitaminer vi fik af solens stråler.

Nikolai Sørensen: De kunne slet ikke sætte sig ind i, hvor skøn en oplevelse det egentlig var at være på campingferie?

Herdis Nørgaard Sørensen: Overhovedet ikke. For dem var det jo det rene galimatias.

Nikolai Sørensen: Hvordan tror du, det kan være, at de har set sådan på det?

Herdis Nørgaard Sørensen: For de boede jo fint med borde og stole og fik serveret mad. Vi andre, vi var til [?]. Det dannede jo et skel mellem arbejderne og dem, der var lidt mere... troede de i hvert fald.

Nikolai Sørensen: Men i virkeligheden var det dem, der gik glip af den gode oplevelse? Det var langt fra alle, der forstod sig på de campister, der pludselig dukkede op på de danske strande og marker. Men imellem campisterne voksede et helt særligt sammenhold og en masse tanker og idéer.

Margit Bech Vilstrup: Det har været gode, stærke fællesskaber som hovedregel. Det er jo mere eller mindre organiserede lejre henede. Nogle gange har det jo bare været en grund, som en bondemand har stillet til rådighed, så man kunne komme ned og slå sit telt op, og så har man cyklen tilbage igen. Men andre gange som her i Hundige, de var ret velorganiserede, og henede skulle man... var der regler for, hvordan man kunne blive optaget i klubben. F.eks. at man skulle blive anbefalet af et andet medlem, for at man kunne blive optaget. Sådan nogle ting, som man prøvede at kontrollere lidt af, at det var folk, som i citationstegn 'passede ind i gruppen', og at man ikke fik sådan nogen, der bare kom og lavede ballade eller ikke gad at tage del i det fællesskab, det var. Så det var enormt fællesskabs betonet, og det forventede man så, at man tog del i. Men noget af det, som kan være ret sjovt også at kigge i, når man kigger i kilderne henedefra det er også det der med, at der kunne jo også være uenigheder på trods af det. Altså det var jo ikke sådan så der har givetvis været folk, der ikke har hygget sig særlig meget sammen i de her lejre her, og der er sikkert også været skænderier om, hvem der skulle bestemme over, hvornår man skulle det ene og det andet. Og noget af det, de kunne komme op at skændes over, det var for eksempel lejrbalet. Altså det traditionsrige lørdag, lørdag aften var der et kæmpe lejrbalet i de her lejre. Og der var nogen, der syntes, at lejrbalet skulle være sådan et sted, hvor man hvor man organiserede en masse revy og maskerader og karneval og konkurrencer og taler og underholdning og musik og så videre. Og så var der andre, der syntes at at det det gad man simpelthen ikke, man skulle jo have lov til at sidde i fred og nyde balet og naturen og så videre.

Nikolai Sørensen: Men nu har vi snakket meget om de her lege og de her ting, der foregår. Og det her med med lørdagsbålet og alle de her begivenheder. Men nu sidder vi jo i den her køkkenbygning. Altså hvordan har livet på campingferien egentlig været? Og hvad har det gået ud på?

Margit Bech Vilstrup: Ja, livet har nok gået ud på at leve så basalt som muligt på en måde, hvor man kunne være sammen uden at skulle en hel masse. Og det er jo campinglivet jo stadigvæk i høj grad det, det baserer sig på. Så det har været noget med bare at gå til stranden og ungerne kunne løbe rundt og lege her, og forældrene kunne sidde og slappe af og drikke en øl med naboerne på den måde. Det helt stille liv. På en eller anden måde. Men så er der jo selvfølgelig kan man altid sige for husmoderen, der har det jo været præcis det samme liv, som hun har skullet leve med i byen. Der har hun bare skulle stå herved og lave mad. Og nu sidder vi jo præcis, som du siger her i køkkenbygningen, og det var jo et sted, hvor der skulle moderen jo bruge ligeså meget tid på at lave mad, som hun skulle derhjemme. Så der er også masser af kvindeerindringer, som ligesom peger på det der med, at jamen altså jo, det kan godt være at vi kalder det ferie. Men det er jo ikke mere ferie, end at man laver de samme ting, man laver dem bare et andet sted. Og så var der jo hele fællesskabsfølelsen på en campingplads som denne her var jo også meget rettet omkring det her med, at man havde fælles lokalerne. Så der har måske stået en 5-6 damer her og hyggesnakkede, mens de har kunnet lave mad. Og det er jo noget af det, som også når man snakker med fastliggerne, så fremhæver de det også lidt som en ændring, der er sket inden for de sidste årtier. Det her med at man har nu fået så luksuriøse campingvogne, at folk de kommer ikke, og de bruger ikke på samme måde fællesbygningerne længere. Og det skaber også mindre fællesskab på pladserne at folk kører rundt med deres eget hus på hjul når de kommer omkring.

Nikolai Sørensen: På Saksild Strand, er det blevet tid til at hive teltplokkerne op og pakke cyklerne. Og Herdis, tilbage i 1934, når den her uge på Saksild Strand er gået, hvordan husker du, at campingferien den slutter?

Herdis Nørgaard Sørensen: River teltene ned og pakker sammen på cyklerne. Og en kasse, som mor kunne have med i rutebilen.

Nikolai Sørensen: Og så var det simpelthen bare at fragte det hele hjem på på cyklerne igen.

Herdis Nørgaard Sørensen: Ja.

Nikolai Sørensen: Og, levede campingferien op til dine forventninger?

Herdis Nørgaard Sørensen: Ja, i høj grad.

Nikolai Sørensen: Og hvordan så, når du kom tilbage i skolen efter ferien? Hvordan fortalte du om den her campingferie?

Herdis Nørgaard Sørensen: Jeg brændte [?] for det fleste af mine kammerater, de havde bare gået derhjemme og leget.

Nikolai Sørensen: De havde slet ikke været ude og opleve noget den sommer?

Herdis Nørgaard Sørensen: Næh, det var ikke normalt, at man rejste dengang.

Nikolai Sørensen: Så der har det været været ret unikt, at I har været afsted her i sommeren og få de oplevelser.

Herdis Nørgaard Sørensen: Ja. I højeste grad.

Nikolai Sørensen: Og hvordan kan det være, tror du, at de andre børn ikke bare tog den samme tur?

Herdis Nørgaard Sørensen: Jamen, deres forældre var slet ikke modne, og man må sige det sådan til at komme ud og opleve den danske natur.

Nikolai Sørensen: Nej, det var ikke som du sagde, det var ikke blevet så moderne endnu det her.

Herdis Nørgaard Sørensen: Nej, det var det bestemt ikke, men mine forældre var også meget før på den med mange ting.

Nikolai Sørensen: Og hvad betød det her campingliv netop for dig og din familie?

Herdis Nørgaard Sørensen: Det var begyndelsen til, at jeg har levet et udeliv, og det har jeg da også gjort. Vi har camperet det meste Europa rundt med telt og dog ikke cykler, men bil.

Nikolai Sørensen: Inden vi forlader Herdis helt, besøger Margit og jeg minde tuen på Hundige Campingplads. Der er pyntet med billeder og sjove genstande fra de sidste 100 år. Gad vide, hvad campingferien egentlig har betydet for alle de mennesker, der har været igennem her. Træder vi ind i minde stuen her, som jo fortæller noget af hele den historie vi har, vi har vendt om om Hundige Camping og dengang det var i de store hvide stof telte. Det foregik i og når de første campister er kommet hjem fra deres campingferie. Hvilken betydning får campingferien så for dem?

Margit Bech Vilstrup: Ja, altså det kan jo... Det er nok meget individuelt, hvad man bærer med sig hjem fra sådan en campingferie. Men men det der med at være first movers og det der med at tage springet ud af normen, det tror jeg da helt sikkert, at man bærer med sig hjem som en del af sin identitet og også den måde andre ser på én -at man er en af de der lejringsfolk der. Og dem der får fællesskaberne i lejrklubberne, jamen de bærer jo en hel masse socialt med sig hjem fra dem, fordi det er jo, altså for eksempel Hundige lejren her, hvor vi er i dag, altså, det er jo de folk, der var i lejr klub hernede, de lavede jo en hel masse vinteraktiviteter også. Hvor man mødtes og gik ture eller lavede en revy eller noget andet, når man var inde i byen henover vintersæsonen så, så fællesskaberne har man jo taget med sig videre også, så det har da givet, og det har måske også givet en følelse af, at det der klassesamfund, som har været en spændetrøje for mange indtil mellemkrigstiden, det var måske også noget, man kunne løsne lidt op for. Altså at man fik venskaber på tværs af alle mulige former for erhverv, og at det var ikke nødvendigvis ens klasse placering, der var afgørende i alle de facetter af ens liv.

Nikolai Sørensen: Så det har simpelthen haft en betydning, som har rakt ud over det her med egentlig bare at slappe af. Det her, det har været større end det.

Margit Bech Vilstrup: Ja, det tror jeg. Det kan godt have været med til at forme folks verdensopfattelse på i et lidt bredere perspektiv.

Nikolai Sørensen: Og nu er vi jo gået rundt her i dag på Hundige Camping, som altså om sommeren simpelthen bliver lagt ned af forespørgsler og folk der gerne vil ind og ligge her. Altså hvordan har campingferien egentlig udviklet sig siden 1920'erne, 30'erne og frem til i dag?

Margit Bech Vilstrup: Der er jo, for det første er der jo det her med, at det går fra de her meget, fra at være lejr klubber. Altså fra at være sådan noget meget organisations- fællesskabsliv til at blive et meget mere kommercielt campingpladsliv som det vi kender i dag, altså hvor man jo individuelt rejser rundt og vælger en campingplads osv. Selvfølgelig er der fastligere på alle campingpladser stadigvæk også og sådan nogle ting. Men men det der meget organiserede fællesskab som der var i lejrklubben her i Hundige, det er jo det forsvinder jo efter. Efter anden Verdenskrig. Og så kommer der hele det der spørgsmål omkring hvor meget teknologiudviklingen også betyder. Og det at folk begynder at få bil så. Så ja, komfort kommer jo også meget mere i højsædet. Altså fra de her meget primitive lejrpladser i 20'erne og 30'erne, hvor man ligger på den her hø-madras med bondemandens hø i et dynebetræk og så til i dag, luksuriøse campingvogne. Nu hørte vi lige lejrchefen sige, at han havde mødt en campingbus, der var parkeret ind her, hvor der kom en bil ud af bussen. Det var rimelig crazy, så det må man jo bare sige, altså det har vores velstandsstigning jo haft en kæmpe betydning, også på den måde vi kan campere på.

Nikolai Sørensen: Da Herdis som barn tog på camping med sin familie, glædede hun sig mest af alt til at bade i havet. Men campingferien og familiens mange besøg på Saksild Strand bød på meget mere end bare svømmetur. Her oplevede hun fantastiske ting, som kun de færreste børn får mulighed for. For Herdis har camping betydet, at hun har levet et udeliv, hvor hun har nydt den danske natur. Naturen betyder stadig meget for hende, og til hendes 100 års fødselsdag ønskede hun sig kun fredningsbeviser og fik på den måde fredet over 1000 kvadratmeter skov. Imens det

Øvrige samfund så uforstående på, stimlede de første campister sammen i naturen i små lejr fælleskaber. De vil ud af byerne og indånde den friske sommerluft. Og hvordan, i dag er du jo 103 år gammel, og du har rejst meget hele dit liv. Længes du stadig ud?

Lejrchef Thomas: Jeg er klar over, at det kan ikke lade sig gøre.

Nikolai Sørensen: Så du. Du har alle de her gode minder at se tilbage på, og det er nok?

Herdis Nørgaard Sørensen: Det er det jeg kan få de lange aftener og dage til at gå med, at tænke på de ture, jeg har haft.

Nikolai Sørensen: Hvordan får du det så, når du tænker tilbage på alle de her campingoplevelser?

Herdis Nørgaard Sørensen: Jamen så er jeg sådan ligesom væk fra dagen i dag og tilbage i den tid, hvor jeg oplevede det.

Nikolai Sørensen: Det lyder rigtig dejligt.

Nikolai Sørensen: Herdis, jeg er virkelig glad for, at jeg kunne komme herud til til Odder og besøge dig i dag. Det har været en stor oplevelse at snakke med dig. Tusind tak skal du have.

Herdis Nørgaard Sørensen: Du er velkommen, hvis du kommer forbi igen.

Nikolai Sørensen: Mange tak skal du have. Udlængsel er produceret af Nikolai Sørensen for Vores Tid Nationalmuseets mediehus med støtte fra William Demant Fonden. Redaktør er Rikke Caroline Carlsen. Lyddesign, klip og mix er leveret af Raehan Sarjou. Tak til leder af Center for Turisemeforskning, Mathias Thuen Jørgensen for baggrundsinformation om turisme. Du kan finde flere podcasts om historie ved at søge på Vores Tid i din podcast app.

[Vores Tid – Nationalmuseets Mediehus](#)

[Episode 8: Herdis på campingferie i 1934](#)

Lyddesign, klip og mix: Raehan Sarjou

Produceret af Nikolai Sørensen for Vores Tid